

АНОТАЦІЇ

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ДО РОБОТИ В СІЛЬСЬКІЙ ШКОЛІ

Галина Коберник

Підготовка вчителя до здійснення індивідуалізації навчання молодших школярів

У статті обґрунтовано організаційно-педагогічні умови професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до здійснення індивідуалізації навчання. Зокрема йдеться про оволодіння студентами методикою адаптування навчального матеріалу до рівнів навчальних компетентностей учнів на різних етапах його засвоєння.

Ключові слова: підготовка вчителя, індивідуалізація, адаптування, молодші школярі.

Наталія Марченко

Стратегії читання іношомовних текстів у процесі підготовки майбутніх учителів німецької мови

В статті були проаналізовані та відібрані стратегії читання іношомовних текстів в процесі навчання майбутніх учителів німецької мови. Стратегії відібрані з урахуванням комунікативно-когнітивного підходу та принципу свідомості у процесі оволодіння іношомовними навичками й уміннями.

Ключові слова: комунікативно-когнітивний підхід, стратегії читання, вивчення іноземної мови, рефлексія, професіоналізація навчання.

Наталія Мельник

Інтерактивні технології формування професійної компетентності магістрів дошкільної освіти в Німеччині

Автором проаналізовано практику формування професійної компетентності магістрів дошкільної освіти в Німеччині, визначено особливості організації освітнього процесу на основі інтерактивного підходу до підготовки магістрів дошкільної освіти; презентовано аналіз досвіду інтерактивної взаємодії німецьких колег зі студентами для формування професійної компетентності магістрів дошкільної освіти та як умови реалізації завдань забезпечення якісної педагогічної освіти.

Ключові слова: освітній процес, інтерактивні метод навчання, інтерактивна взаємодія, професійна компетентність.

Ірина Онищенко

Роль інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів до інноваційної діяльності

У статті проаналізовано особливості та функціональні можливості інформаційно-комунікаційних технологій, їх роль у системі професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів до інноваційної діяльності.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, інноваційна діяльність, інновація, професійна підготовка вчителя початкових класів.

Світлана Семчук

Психолого-педагогічні аспекти ефективного застосування комп'ютерних технологій у процесі навчання майбутніх фахівців в галузі дошкільної освіти

В статті висвітлено психолого-педагогічні аспекти використання комп'ютерних технологій у процесі навчання майбутніх вихователів.

Проаналізовано сучасні погляди науковців щодо означеної проблеми. Автор розглядає поняття «комп'ютерні технології», «комп'ютер як технічний засіб навчання», «мультимедійні засоби навчання». Визначає особливості використання комп'ютерних технологій як засобу організації навчання фахівців дошкільної освіти.

Ключові слова: комп'ютерна грамотність, комп'ютерні технології, комп'ютеризація, дошкільна освіта.

Світлана Стрілець, Тетяна Запорожченко

Інтерактивні технології навчання у формуванні інформаційної компетентності майбутнього вчителя початкових класів

В статті висвітлені актуальні питання формування інформаційної компетентності майбутніх вчителів початкових класів. Спостережено, як інформаційне суспільство пов'язане з інформаційними технологіями. Актуальність даного дослідження зумовлена реформуванням системи освіти та інформатизація процесу навчання. Увага до проблеми формування інформаційної компетентності знайшла відображення у законодавчих документах, про що зазначається в матеріалах статті. Необхідність формування інформаційної культури майбутнього вчителя початкових класів зумовлена введенням у навчальний процес початкової школи основ інформаційних технологій. На основі аналізу психолого-педагогічної та методичної літератури розкрито сутність інтерактивного навчання та інформаційної компетентності майбутнього вчителя, виділено основні складові інформаційної культури особистості. Наводяться нові кваліфікаційні уміння вчителя початкових класів в умовах інформатизації суспільства. Подається список використаних джерел.

Ключові слова: навчання, інтерактивні технології, інформаційна компетентність, інформаційна культура.

Оксана Циганок

Питання підготовки вчителя українознавства у 20-х роках ХХ століття

У статті розглянуто питання українізації освіти засобами фольклору у 20-х роках ХХ століття (за матеріалами педагогічних часописів «Шлях освіти», «Радянська освіта», «Новими стежками»).

Ключові слова: підготовка вчителя, українізація освіти, українознавство, українська школа.

Наталія Шульгач

Проект як засіб організації самостійної роботи з другої іноземної мови

У статті розглядаються проблемами організації самостійної позааудиторної роботи майбутніх учителів з англійської мови як другої іноземної. Проаналізовано використання методу проектів як ефективного засобу організації самостійної позааудиторної роботи з англійської мови.

Ключові слова: освітня технологія, проект, самостійна робота.

Ірина Шумілова

Організація пошуково-дослідної діяльності студентів у вивченні курсу «Педагогічне краєзнавство»

У статті здійснено аналіз пошуково-дослідницької діяльності студентів з вивчення курсу «Педагогічне краєзнавство», а також схарактеризовано шляхи організації цієї роботи у Бердянському державному педагогічному університеті.

Ключові слова: Педагогічне краєзнавство, пошуково-дослідна діяльність, організація пошуково-дослідної діяльності студентів.

ДИДАКТИКА, МЕТОДИКА, НОВІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Квітослава Авраменко

Роль інтерактивних технологій у змісті методичної підготовки майбутніх учителів

У статті обґрунтовано переваги технологізації освіти, розглянуто роль інтерактивних технологій у змісті методичної підготовки майбутніх учителів у системі вищої педагогічної освіти, розкрито особливості організації навчального процесу у вищій школі в інтерактивному режимі, педагогічні умови використання сучасних освітніх технологій та інтерактивних методів у професійно-методичній підготовці майбутніх педагогів початкової школи. Описано методику організації роботи студентів в умовах інтерактивного навчання.

Ключові слова: інтерактивні технології, методична підготовка, технологізація освіти, рольовий тренінг, майбутні вчителі, вища педагогічна школа.

Олена Білюк

Розвиток педагогічної майстерності майбутнього вчителя початкової школи засобами інформаційно-комп'ютерних технологій

У статті висвітлюється проблема розвитку педагогічної майстерності майбутнього вчителя початкових класів засобами інформаційно-комп'ютерних технологій. Обґрунтовано роль і завдання засобів інформаційно-комп'ютерних технологій у формуванні педагогічної майстерності майбутнього вчителя початкової школи, психолого-педагогічний супровід, мета якого – сприяти розвитку та вихованню особистості студента, формуванню його професійних якостей.

Ключові слова: комунікативна компетенція, комунікативно-діяльнісний підхід, інформаційно-комп'ютерні технології, інтерактивність, активні форми навчання.

Інна Горячок

Особливості інтерактивного вивчення публіцистичних творів на уроках української літератури

У статті розкривається питання застосування інтерактивних технологій у процесі вивчення української літератури, зокрема під час вивчення публіцистичних творів, проблеми і перспективи їх впровадження. Представлено найефективніші інтерактивні прийоми вивчення публіцистичних творів у старших класах.

Ключові слова: інтерактивне навчання, публіцистичні твори, інтерактивні прийоми, інтерактивна технологія, старшокласники.

Надія Джава

Формування навичок критичного мислення учнів у процесі навчання іноземних мов

Статтю присвячено розгляду проблеми формування навичок критичного мислення школярів у процесі навчання іноземних мов. Охарактеризовано основні компоненти (фази) концептуальної базової моделі побудови уроку іноземної мови для активного навчання і розвитку критичного мислення. Надано методичні рекомендації стосовно реалізації кожного з етапів даної моделі.

Ключові слова: критичне мислення, іноземні мови, методичні рекомендації.

Оксана Дженджеро

Парна й групова робота як ефективний засіб формування комунікативного мовлення в учнів початкової школи

Стаття присвячена актуальній проблемі сучасної методики навчання української мови в початковій школі – упровадженню елементів інтерактивних технологій з метою формування комунікативного мовлення учнів. Автор розкриває практичні

аспекти застосування парної й групової роботи молодших школярів, пропонує комунікативні вправи й навчально-мовленнєві ситуації, які сприяють розвитку в учнів комунікативних умінь і навичок. Завдання призначені для виконання на уроках української мови й у позанавчальний час.

Ключові слова: парна і групова робота, комунікативне мовлення, навчально-мовленнєві-ситуації, комунікативні вправи.

Надія Івасюк

Особливості використання інтерактивних методів навчання майбутніх перекладачів під час підготовки до міжкультурного спілкування

У статті розглядається актуальність використання інтерактивних методів навчання під час підготовки майбутніх перекладачів до міжкультурного спілкування. Дається визначення поняття «інтерактивне навчання», визначена роль інтерактивних методів навчання під час підготовки майбутніх перекладачів до міжкультурного спілкування. У статті наведено аналіз активних інтерактивних методів навчання: тренінг, дискусія, ділові та рольові ігри, виявлені шляхи використання інтерактивних методів навчання у процесі фахової підготовки майбутніх перекладачів. Установлено, що впровадження інтерактивних методів навчання у процес професійної підготовки майбутніх перекладачів до міжкультурного спілкування приводить до нової організації освітнього процесу.

Ключові слова: інтерактивні методи навчання, активні методи, майбутні перекладачі, міжкультурне спілкування.

Світлана Карплюк, Анатолій Франовський

Проблема використання інтерактивних технологій у процесі підготовки майбутніх учителів інформатики

У статті розглянуті питання, пов'язані із визначенням концептуальних підходів щодо проектування технології навчання в історії педагогічної думки. Проаналізовано поняття «інтерактивні технології навчання» та висвітлено сутнісні характеристики інтерактивної технології в процесі підготовки майбутніх учителів інформатики.

Ключові слова: педагогічна технологія, інтерактивне навчання.

Тетяна Коробейнікова

Навчальна комп'ютерна програма «Switch on your english» як інтерактивний засіб формування компетенції в діалогічному мовленні

У статті розглядається проблеми формування компетенції в діалогічному мовленні у майбутніх учителів в процесі вивчення англійської мови як другої іноземної. Описується структура, зміст та особливості організації авторської навчальної комп'ютерної програми «Switch on Your English» як інтерактивного засобу навчання.

Ключові слова: діалог, діалогічне мовлення, мультимедійна вправа, навчальне тестове завдання, навчальна комп'ютерна програма.

Ірина Нестайко

Польський досвід впровадження інтерактивного навчання

У статті розкрито значення і вплив інтерактивного навчання на школярів, визначено, від чого залежить успіх сучасної школи, зроблено порівняльний аналіз уроку у звичайному комп'ютерному класі і уроку із застосуванням інтерактивної таблиці, висвітлено інформаційно-комунікативні технології, які використовують вчителі на уроках, визначено роль і місце інтерактивної таблиці в навчальному процесі, визначено завдання, які зацікавлюють учнів і розвивають в них креативність мислення, визначено позитивні сторони інтерактивного навчання і їх вплив на учня.

Ключові слова: інтерактивне навчання, учень, вчитель, інтерактивна таблиця, урок, сучасна школа.

Світлана Паршук

Формування готовності майбутніх учителів початкових класів до застосування інтерактивних форм навчання

У статті розглядається проблема формування готовності майбутніх учителів початкових класів до застосування інтерактивних форм навчання зокрема проаналізовано педагогічну літературу, запропоновано авторські підходи до організації інтерактивного навчання вказано позитивні і негативні сторони інтерактивних методів навчання і переваги перших.

Ключові слова: інтерактивність, готовність до застосування інтерактивних форм навчання.

Валентина Хоменко

Ефективність використання інтерактивних технологій у процесі вивчення постмодерної літератури

У статті висвітлено поняття інтерактивного навчання, подано класифікацію та стислу характеристику інтерактивних методів навчання, досліджено ефективність використання інтерактивних технологій під час вивчення постмодерної літератури (У. Еко «Ім'я троянди», М. Павича «Останнє кохання у Константинополі», Д. Фаулза «Жінка французького лейтенанта», Х. Мураками, оглядово, за вибором).

Ключові слова: інтерактивні технології, інтерактивні методи навчання, постмодерна література, гіпертекст, смарт-дошка, читання.

Лідія Яковлева

Інтеграція як чинник розвитку пізнавальної активності учнів

В статті розкриті деякі аспекти інтеграції математики з предметами природничо-математичного циклу, напрямки інтеграції в сучасній школі, доцільність проведення інтегрованих уроків, їх результативність та подаються зразки застосування прикладних задач.

Ключові слова: математика, інтегрований урок, прикладні задачі, сучасна школа, учень.

Катерина Якушко

Аналіз дидактичних вимог до дистанційності змісту електронних методичних комплексів

Стаття угруповує дидактичні вимоги до організації змісту та структури дистанційного навчання для електронних навчальних курсів, аналізує розглянуті критерії з точки зору їх прикладного застосування при розробці власних дистанційних комплексів.

Ключові слова: дидактичні настанови, зміст та структура електронних курсів, прикладне застосування, навчальні компетенції.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ Й УЧНЯ

Ольга Дрючило, Альона Кордонська

Педагогічні аспекти впровадження інтерактивної технології навчання для формування творчої особистості студента

У статті подано теоретичний матеріал використання інтерактивної технології у навчальному процесі вищої школи та методичні рекомендації для ефективної організації навчального процесу засобами цієї технології.

Ключові слова: інтерактивна технологія, навчальний процес, інтерактивні методи, ефективність методів, творча особистість студента.

Емілія Гуцало

Недирективні форми управління як умова ефективного впровадження інтерактивних технологій навчання

У статті зроблений аналіз понять «психолого-педагогічний супровід» та фасилітація. Автор визначає їхні диференційовані ознаки, особливості формування фасилітативних навичок у майбутніх учителів, інтерпретує ці поняття в рамках єдиної психологічної концептуальної матриці.

Ключові слова: психолого-педагогічний супровід, фасилітативні навички.

Олена Савенко

Психологічні особливості розвитку рефлексії в освітньому просторі

Стаття присвячена аналізу літератури з проблеми розвитку рефлексії в межах різних освітніх просторів. Розглядаються основні системи з їхніми поглядами на мету, задачі, зміст, форми і методи навчання, такі як, – традиційна, розвиваюча та недирективна в умовах педагогічної фасилітації. Розглядається «тріада учбового діалогу» в межах традиційної системи навчання. З'ясовуються можливості для розвитку рефлексії за умов розвивального навчання. Наводяться фактори, що сприяють розвитку рефлексивних навичок в умовах педагогічної фасилітації – самостійність, самоконтроль, самооцінка, самодисципліна. З'ясовуються відмінності традиційної форми управління від фасилітативної управлінської ситуації на основі узагальнення досліджень психологічного змісту поняття «екологічна фасилітація». Виявляється за якої з систем освіти розвиток рефлексії відбуватиметься найкраще.

Ключові слова: рефлексія, традиційна, розвиваюча та недирективна системи освіти, фасилітатор, вчитель-фасилітатор.

ВИХОВНА РОБОТА

Наталія Богданець-Білокаленко

Основні принципи навчання і виховання молодших школярів у науковому доробку Я. Ф. Чепіги

Автором статті проаналізовані науково-методичні праці Якова Феофановича Чепіги: «Методика навчання в трудовій школі першого концентру», «Методика роботи з підручником математики», «Методичні замітки до навчання грамоти за звуковим методом», «Методичні поради до роботи з читанкою першого класу» та ін. У них вчений розкрив і обґрунтував принципи і методи навчання в початковій школі, зокрема актуальні способи навчання грамоти молодших школярів тощо. Всі його науково-методичні праці і програми мали на меті всебічно оновити форми навчання і виховання юного покоління.

Ключові слова: школа, навчання, виховання, педагог, початкова школа.

Тетяна Тюльпа

Провідні концепції естетичного виховання підростаючого покоління в Україні (1917–1937 рр.) як засіб засвоєння соціокультурного досвіду

У статті на основі концептуального підходу до вивчення виховних процесів проаналізовано основні напрямки наукових перетворень у ході здійснення естетичного виховання в Україні в 1917–1937 рр., окреслено основні педагогічні ідеї даного періоду, теоретичні підходи до засвоєння соціокультурного досвіду учасниками процесу естетичного виховання, принципи його організації, форми і методи здійснення, визначено особливості їх реалізації.

Ключові слова: концептуальний підхід до вивчення виховних процесів в Україні, структура естетичного виховання, концепції естетичного виховання, соціокультурний досвід.

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Катерина Біницька

Соціально-економічні трансформації в республіці Польща у ХХ столітті – чинник розвитку системи вищої педагогічної освіти в країні

У статті проаналізовані соціально-економічні трансформації в Республіці Польщі у ХХ столітті (1918–1999 рр.). Визначені етапи соціально-економічного розвитку Польщі. Наведені приклади впливу соціально-економічних трансформацій на розвиток систем вищої педагогічної освіти.

Ключові слова: соціально-економічні трансформації, Республіка Польща, система педагогічної освіти.

Алла Веремчук

Українська педагогіка 1920-х років: Г. Ф. Гринько

Стаття присвячена учаснику побудови, становлення та розвитку нової української концепції та моделі освіти в Україні у 20-ті роки ХХ ст. Г. Ф. Гриньку. Його діяльності як народного комісара освіти УСРР, який провів величезну роботу, спрямовану на підготовку діяльності закладів освіти соціального виховання та шкільної системи освіти.

Ключові слова: наркомос Г. Ф. Гринько, концепція освіти, модель освіти, соціальне виховання, шкільна система освіти.

Валентина Волікова

Діяльність студентських клубів в культурно-національному будівництві 20-х років

На основі вивчення широкого кола джерел у статті висвітлюється діяльність установ клубного типу в культурно-національному будівництві країни у 20 рр. ХХ ст. Відображено особливості формування соціально активного радянського студентства, проблеми організації раціонального дозвілля студентської молоді. Розкрита діяльність студентських клубів в культурно-національному будівництві 20-х років.

Ключові слова: установи клубного типу, клуб, клубні об'єднання, студентська молодь.

Тетяна Дука

З історії становлення та розвитку піонерської організації у 20-ті рр. ХХ ст.

У статті проаналізовано особливості становлення та розвитку піонерської організації у 20-ті рр. ХХ ст., діяльність якої була спрямована на ліквідацію неписьменності, вилучення дітей «з вулиці», залучення дітей і підлітків до громадсько-політичної та суспільно-корисної праці.

Ключові слова: піонерська організація, піонер, суспільно-корисна діяльність.

Віта Кириченко

Дитячий театр казки 20-х років ХХ століття як форма організації дозвілля школярів

У статті розглядається питання створення дитячого театру казок як форми організації дозвілля школярів та дискусії вчених-педагогів щодо його репертуару в 20-х р. ХХ ст.

Ключові слова: дитячий театр казки, вільний час, форми організації дозвілля школярів.

Наталія Коляда

Позашкільна піонерська робота як важлива соціально-педагогічна засада розвитку дитячого руху (перша половина 30-х років ХХ ст.)

У статті здійснено аналіз позашкільної піонерської роботи як важливої соціально-педагогічної засади розвитку дитячого руху першої половини 30-х років ХХ ст. Автором висвітлено діяльність найбільш ефективних закладів позашкільного виховання піонерів, серед яких: палаци та будинки піонерів і жовтенят, форпости

при житлових конторах і хатах колгоспних дітей, станціях дитячих розваг, дитячі екскурсійно-туристичні станції, різноманітні гуртки та клуби, піонерські табори і літні майданчики відпочинку та інші заклади, які сприяли ефективній організації дозвілля дітей.

Ключові слова: позашкільні заклади, піонерська робота, дитячий рух першої половини 30-х років ХХ ст.

Лілія Коробова

Організація навчального процесу в дитячому будинку 20-ті – початок 30-х рр. ХХ ст.

У статті розглядаються особливості організації навчального процесу в дитячому будинку у 20-х – на початку 30-х рр. ХХ ст. Зокрема, досліджувались особливості становлення школи, а саме неоднозначності її місця в межах дитячого будинку чи поза ним. Також автор розкриває зміст ключових понять досліджуваної теми.

Ключові слова: дитина, школа, навчання, дитячий будинок, виховання.

Тетяна Кочубей

Соціально-політичні причини занепаду української освіти в другій половині ХVІІІ століття

Проаналізовано соціально-політичні процеси, які мали місце в Російській імперії в другій половині ХVІІІ століття, розкрито їхню сутність, показано негативний вплив на українську освіту. Виокремлено основні чинники, що призвели до занепаду української культури і такої її важливої складової, як освіта.

Ключові слова: освіта, соціально-політичні процеси, навчальні заклади, церква, Російська імперія, Україна.

Ірина Карпич

Проблеми оздоровлення дітей на сторінках журналу «Дитячий рух» (20-ті – початок 30-х рр. ХХ ст.)

У статті здійснено аналіз публікацій журналу «Дитячий рух» (1925–1934 рр.). Виокремлено основні тематичні напрями журналу, що стосувалися проблеми оздоровлення дітей у 20-х – початку 30-х рр. ХХ ст. Виділено основні аспекти проблеми оздоровлення дітей в зазначений період.

Ключові слова: оздоровлення, оздоровча робота, дитячий рух, журнал «Дитячий Рух».

Анна Кришко

Особливості розвитку мовної освіти в Україні у ХІХ – поч. ХХ ст.

В статті розглянуто особливості формування мовної освіти у ХІХ – поч. ХХ ст. Проаналізовано специфіку викладання іноземних мов в школах та гімназіях. Відображено особливості становлення мовної освіти за часів Російської імперії та Австро-Угорщини. Виділено основні етапи формування та розвитку методики вивчення іноземних мов у вітчизняній педагогічній практиці ХІХ- початку ХХ ст.

Ключові слова: мовна освіта, вивчення іноземних мов, методика викладання іноземної мови, двомовні школи.

Ірина Кузьо

Навчальне кіно у радянській школі в 20-х роках ХХ століття

У статті йде мова про особливості навчального кіно та роботи із ним у 20-ті роки ХХ століття, аналізується державна політика Радянського Союзу щодо виготовлення, поширення та показів фільмів у навчальний та позанавчальний час.

Ключові слова: Навчальне кіно, Радянський Союз, Товариство друзів радянського кіно, кіносеанс, кіноуроки, кіноосвіта, кінопедагоги.

Ольга Марченко

Проблема формування освітнього середовища в науково-педагогічній думці 1920-х років

Розкрито суспільно-історичні, соціально-психологічні та педагогічні передумови формування освітнього середовища в педагогічній теорії та практиці 1920-х років. Установлено тенденцію щодо створення навчальних установ повного або продовженого навчального дня, які вирішували проблему соціалізації дитини через постійне залучення її до соціально цінної діяльності.

Ключові слова: освітнє середовище, соціалізація, політехнічна школа, школа-комуна, комплекс.

Магдалина Опачко, Іван Пайда

Розвиток фізичної освіти в школах Закарпаття у чехословацький період (1919–1939 рр.)

У статті досліджуються особливості розвитку шкільної фізичної освіти на Закарпатті (1919–1939 рр.). Аналізуються підручники з фізики, які використовувались для навчання учнів угорських, чеських, руських класах шкіл, розкривається їх змістове наповнення. Визначено провідні тенденції розвитку шкільної фізичної освіти у досліджуваній період.

Ключові слова: вивчення фізики, школи Підкарпатської Русі, підручники, особливості навчання.

Елліна Панасенко

Новаторський розвиток дидактичних експериментів у вітчизняній освітній практиці 20–30-х рр. ХХ ст.

У статті представлено експерименти у галузі дидактики, підготовлені і проведені вітчизняними педологами, рефлексологами у 20–30-ті рр. ХХ ст. Здійснено класифікацію дидактичних експериментів означено етапу за основними напрямками. Представлено деякі типові моделі дидактичних експериментів домінуючих напрямів, розкрито їхні програми та методику проведення.

Ключові слова: педологія, рефлексологія, експеримент у галузі дидактики, напрями дидактичних експериментів, дослідник-експериментатор.

Олександр Санівський

В. Ф. Дурдуківський – видатний український педагог 20-х років ХХ століття

У запропонованій статті аналізуються педагогічні погляди та зміст ідей Володимира Дурдуківського.

Ключові слова: національне виховання, національна школа, національна ідея.

Наталія Сивачук

Деструкція фольклорної пам'яті українців під впливом антирелігійної пропаганди у 20-х роках ХХ ст.

У статті розглядається питання деструкції фольклорної пам'яті українців під впливом антирелігійної пропаганди у роки тоталітаризму та його наслідки.

Ключові слова: фольклорна пам'ять, антирелігійне виховання, войовничий атеїзм, соціальні заходи, комуністична ідеологія, духовне оздоровлення нації.

Владислав Смирнов

Біля витоків постреволюційної педагогіки (Анатолій Луначарський vs Григорій Гринько)

У роботі розглянути деякі аспекти надзвичайно динамічного періоду постреволюційного розвитку вітчизняної освіти. Спроби радикальних перетворень в

освіті схарактеризовані через позиції видатних державних діячів 1920-х років – А. Луначарського і Г. Гринька.

Ключові слова: Освітня система, соціальне виховання, професійна спеціалізація, інформаційна педагогіка, соціалізація, макрофактори соціалізації.

Ірина Степаненко

Соціально-педагогічна система А. С. Макаренка

У статті досліджується проблема дитячої безпритульності в 20–30-х роках ХХ століття. Здійснено аналіз соціально-педагогічної системи класика педагогічної науки досліджуваного періоду Антона Семеновича Макаренка.

Ключові слова: безпритульність, дитяча безпритульність, соціально-педагогічна система.

Наталія Стеценко

Рецепція ідей європейської педагогіки про дитячу ручну працю в українській педагогічній думці 20-х років ХХ ст.

У статті проаналізовано підходи вітчизняних учених щодо можливостей використання дитячої ручної праці у педагогічних цілях і висвітлено вплив європейської реформаторської педагогіки на ці проблеми у 20-х роках ХХ століття.

Ключові слова: дитяча ручна праця, мануалізм, активізм, трудова школа, розвиток, особистість дитини.

Алла Таранник

Трансформаційні процеси в системі вищої освіти України в контексті рішень педагогічних з'їздів (кінець ХІХ – початок ХХ ст.)

У статті розглянуто трансформаційні процеси в системі вищої освіти України у контексті рішень педагогічних з'їздів в кінці ХІХ – на початку ХХ ст. Наголошується на творчому використанні багатого вітчизняного спадку при вирішенні проблем стратегії розвитку сучасної вищої освіти. Автор звертає увагу на українізацію вищих навчальних закладів, що співпала з періодом відродження національної самосвідомості, культури та визвольним рухом мас і розкриває проблему формування української інтелектуальної еліти.

Ключові слова: трансформаційні процеси, українізація вищих навчальних закладів, педагогічні інститути, педагогічні з'їзди.

Ігор Федоров, Людмила Федорова

Науково-педагогічна спадщина І. Огієнка

Проаналізовано дослідження науково-педагогічної, творчої спадщини Огієнка проведеної науковцями, розкриваючи національне прозріння й самоусвідомлення його як сина великого, талановитого народу, його просвітницької діяльності. Зроблено побіжний перелік головних ділянок з таких галузей знань, як мовознавство, літературознавство, історія, культура, релігієзнавство, красне письменство, де він залишив своїми дослідженнями помітний слід.

Ключові слова: І. Огієнко, виховання духовних цінностей, духовний розвиток особистості, науково-педагогічна спадщина, еміграція, рідномовна освіта.

Галина Феценко

Краєзнавчий контекст змісту шкільної освіти (20–30-ті роки ХХ століття)

У статті розкрито ознаки нової єдиної трудової школи; визначено один із провідних принципів навчання і виховання – краєзнавчий; розглянуто особливості розробки, запровадження та використання комплексних навчальних програм у загальноосвітніх

навчальних закладах України; проаналізовано різні підходи до побудови краєзнавчого змісту шкільної освіти України у 20–30-х роках ХХ століття.

Ключові слова: шкільне краєзнавство, комплексні навчальні програми, краєзнавча робота, навчально-виховний процес, зміст шкільної освіти.

Світлана Цимбал-Слатвінська

Основи психодіагностики в радянській школі

В статті вказується на важливість вивчення педагогами базових основ психодіагностики та встановлення на її основі причин неуспішності учнів молодшого шкільного віку та підлітків під час навчання. Розглядаються рішення проблеми неуспішності учнів через виявлення індивідуальних та психологічних особливостей особистості радянськими педагогами та психологами на основі їх публікацій в журналі «Советская педагогика».

Ключові слова: психодіагностика, макродіагностика, мікродіагностика, детермінація неуспішності, розумова діяльність, пізнавальна діяльність, психічний розвиток.

Володимир Яремчук

Питання підготовки українознавчих кадрів у педагогічній спадщині М. Грушевського

У статті розглянуто питання підготовки українознавчих кадрів у педагогічній спадщині М. Грушевського у 20-х роках ХХ століття. Важливість навчання учнів та студентів рідною мовою.

Ключові слова: освіта, українознавчі кадри, підготовка, українська освіта.

Інна Ящук

Основні вимоги до вчителя 20-х років українського суспільства

У статті розкрито підходи до проблеми підготовки вчителя у 20-ті роки українського суспільства. Особлива увага приділена головним вимогам до вчителя української школи досліджуваного періоду.

Ключові слова: якості педагога, вимоги, особистість учителя, радянська школа, професійна майстерність.